

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Кафедра педагогіки та психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з навчальної роботи

«30» ~~серпня~~ 20 ~~19~~ р.

М.Б. Боднар

р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **ПСИХОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ТА КОРЕКЦІЯ**

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта (Інформатика)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Інформатика)

Савелюк Н.М. Психологічна діагностика та корекція [робоча програма з варіативної навчальної дисципліни для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика)] /– Н.М. Савелюк, Кременець, 2019. – 29 с.

Розробник: **Савелюк Наталія Михайлівна**, доктор психологічних наук, доцент, доцент Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології
Протокол № 1 від 30.08.2019 року

Завідувач кафедри
педагогіки та психології

Л.М. Кравець

“30” _____ серпня _____ 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціалізація, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта (Інформатика)	За вибором студента	
Кількість модулів – 2			
Змістових модулів – 4			
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат			
Загальна кількість годин – 150	Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра	Рік підготовки:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5,3		3-й	-
		Семестр	
		2-й	-
		Лекції	
		36 год.	-
		Практичні, семінарські	
		18 год.	-
		Самостійна робота	
		96 год.	-
Вид контролю: екзамен			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 36 % / 64 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологічна діагностика та корекція» є забезпечення майбутніх психологів основами психологічних знань із психодіагностичної та психокорекційної роботи, озброєння навичками й уміннями застосовувати на практиці психодіагностичний та психокорекційний інструментарій, використовуючи загальні теоретико-методологічні принципи психодіагностики та психокорекції, зокрема, знання про структуру інтелекту та особистості.

Завдання:

- ознайомити студентів із класифікацією методів і психометричними основами психодіагностики;
- проаналізувати специфіку використання тестів, стандартизованих самозвітів і проєктивних методик;
- розкрити особливості організації та проведення психодіагностичного обстеження;
- висвітлити специфіку психодіагностики та психокорекції різних сфер особистості;
- розглянути вікові аспекти психодіагностики та психокорекції;
- виробити у студентів ряд практичних умінь і навичок;
- сприяти становленню професійного мислення психолога;
- активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця;
- формувати у майбутніх фахівців професійно-важливу систему знань, умінь і навичок, на яких ґрунтується психологічна допомога особистості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретико-методологічні принципи та психометричні основи психодіагностики і психокорекції;
- специфіку використання різних методів психодіагностики та психокорекції;
- теоретичні основи організації та проведення психодіагностичного обстеження, його основні етапи;
- особливості використання психодіагностичного та психокорекційного інструментарію при роботі з різними віковими категоріями дітей.

вміти:

- відбирати методи для проведення певного типу дослідження, усвідомлювати їх доцільність, обмеження та переваги;
- чітко визначати, які структурні компоненти особистості діагностує кожна конкретна методика;
- у процесі відбору методик для конкретного психодіагностичного обстеження вміти визначати їх точність, надійність і валідність;
- застосовувати на практиці загальні теоретико-методологічні принципи психодіагностики та психокорекції;

- забезпечувати дотримання усіх вимог до проведення психодіагностичного обстеження та психокорекційної роботи;
- правильно формулювати та оформляти психологічне заключення;
- систематизувати та інтерпретувати діагностичні результати, робити висновки та прогнози щодо психологічного діагнозу та запобігати помилкам у його встановленні;
- підбирати методики для діагностичного обстеження представників різних вікових груп;
- встановлювати міру розвитку психічних властивостей і процесів, їх якісний і кількісний показник;
- визначати, якою мірою стандартизовані самозвіти, тестові норми можна застосовувати в певному культурному середовищі, з даним контингентом.

Загальні компетентності

(ЗК5) Здатність бути критичним і самокритичним.

(ЗК7) Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності; приймати обґрунтовані рішення.

(ЗК11) Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності

(ФК10) Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів власної професійно-педагогічної діяльності, включаючи спроможність обмірковувати власні та інші системи цінностей.

(ФК14) Здатність педагога до критичного аналізу власної педагогічної діяльності, до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання і саморозвитку.

Програмні результати

ПРН5. Демонструвати знання психолого-педагогічних і комунікаційних теорій, теорії виховання, основних напрямків та перспектив розвитку освіти та педагогічної науки в Україні.

ПРН10. Вміти використовувати різноманітні ресурси для пошуку потрібної інформації, критично аналізувати й опрацьовувати інформацію з метою використання її у сфері професійної діяльності.

ПРН13. Демонструвати знання основ філософії, педагогіки, психології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, в обсязі, необхідному для розуміння причинно-наслідкових зв'язків у розвитку особистості, суспільства й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади та психометричні основи психодіагностики

Тема 1. Предмет і завдання психологічної діагностики. Психодіагностика як наука, її мета і завдання. Поняття психологічного діагнозу та його типи. Професійні та любительські тести в психодіагностиці. Класифікація основних методів

психологічної діагностики. Історія психодіагностичних вчень. Донауковий період розвитку психодіагностики (психологія конституційних відмінностей, фізіогноміка, френологія, дерматогліфіка, графологія, психофізіологічна типологія).

Тема 2. Розвиток наукової психологічної діагностики. Характеристика теорії тестології. Визначення тесту та його класифікацій. Основні принципи психологічного тестування. Різновиди тестів. Правила тестування. Вимоги психодіагностики до роботи діагноста. Поняття опитувальників та анкет в психодіагностиці. Види опитувальників за способами формулювання питань і форм відповідей. Класифікація опитувальників за метою застосування. Проективні техніки в діагностиці. Поняття про напівпроективні методики.

Змістовий модуль 2. Основні підходи у психодіагностиці

Тема 3. Сутність інтелекту, підходи до його вивчення і моделі структури. Поняття інтелекту в психології. Основні підходи до вивчення інтелекту. Моделі структури інтелекту. Модель Ч.Е.Спірмена. Модель Л.Л.Терстоуна. Модель Дж.П.Гілфорда. Модель Р.Б.Кеттела. Інші ієрархічні моделі інтелекту. Характеристика тестів діагностування інтелекту. Тести для діагностування соціального інтелекту. Тести для діагностування емоційного інтелекту. Тести для психодіагностування креативності.

Тема 4. Загальні підходи до діагностування особистості. Особистість як об'єкт психодіагностичного обстеження. Теорія рис особистостей і якостей особистості. Особистісні риси як психодіагностична категорія. Трагування диспозицій Г.Олпортом. Психодіагностика особистості у контексті теорій рис особистості. Теорія рис особистості Р.Б.Кеттела. Внесок Г.Ю.Айзенка у розвиток психодіагностики особистості. Тест ММРІ як діагностичний інструмент вивчення особистості. Модель "Великої п'ятірки". Дослідження індивідуальних випадків. Проективна діагностика як метод вивчення внутрішнього світу особистості. Сутність проекції у психології та психодіагностиці. Поняття „проекція”. Обмеження рівня та структури розумового розвитку дитини, використання вербальних і графічних проективних методик. Вимоги до професійних і особистісних якостей психодіагноста під час застосування проективних методик.

Змістовий модуль 3. Вікові особливості психодіагностування

Тема 5. Особливості психодіагностування дітей дошкільного віку. Особливості психодіагностики дітей раннього віку. Психодіагностика дітей молодшого і середнього дошкільного віку. Психодіагностика дітей старшого дошкільного віку. Необхідність адаптації методів психодіагностики до дітей різного віку. Особливості використання опитувальних методик для дітей дошкільного віку.

Тема 6. Психодіагностування готовності дітей до школи. Особистісна, інтелектуальна та соціально-психологічна готовність до шкільного навчання. Тест шкільної зрілості. Комплекс методик для діагностики готовності до навчання в школі. Методика визначення відношення та мотиваційної готовності дитини до навчання в школі. Орієнтаційний тест шкільної зрілості Керна-Йерасека.

Тема 7. Особливості психодіагностування дітей молодшого шкільного віку. Роль експериментальних та ігрових ситуацій у психодіагностиці молодших школярів. Обмеження в застосуванні тестів для дорослих з метою діагностики молодших школярів. Загальна характеристика комплексу психодіагностичних методик для молодших школярів. Психодіагностика можливостей дітей молодшого шкільного віку у сфері особистості й міжособистісних стосунків. Методи діагностики пізнавальних процесів. Методики оцінки рівня мовленнєвого розвитку молодшого школяра. Підготовка висновку про рівень психологічного розвитку. Анкета для батьків, вихователів і вчителів для оцінки особистісних якостей молодшого школяра.

Тема 8. Особливості психодіагностування підлітків і старшокласників. Загальна психологічна картина розвитку особистості в підлітковому та ранньому юнацькому віці. Психодіагностування інтелекту та рівня розвитку пізнавальних психічних процесів у середніх і старших класах ЗНЗ. Методики діагностики інтересів і здібностей школярів. Психодіагностування особистості та сфери міжособистісних стосунків підлітків та юнаків. Методики на вивчення батьківського ставлення до дитини та його впливу на особистісний розвиток школяра.

Змістовий модуль 4

Психокорекція як форма психологічної допомоги

Тема 9. Загальна характеристика психологічної корекції як форми психологічної допомоги. Поняття «психологічна корекція»: історія розвитку поглядів у психології та сучасні вектори. Основні відмінності психокорекції від інших форм психологічної допомоги. Психокорекція як один із видів діяльності психологічної служби в закладах освіти. Психокорекційна ситуація і мета психологічної корекції. Завдання, засоби, методи та форми психокорекції: загальна характеристика. Основні принципи психокорекційної допомоги особистості. Етапи психокорекційної роботи.

Тема 10. Вікові аспекти психокорекційної роботи. Основні завдання психокорекції в дошкільному віці. Розвиток дрібної моторики рук і зорово-моторної координації. Особливості психокорекції пізнавальних і регулятивних психічних процесів у дошкільнят: загальні засади та принципи. Психокорекційна робота в початкових класах школи: основні напрямки та завдання. Особливості психокорекційної роботи з підлітками та старшокласниками: психокорекція пізнавальних психічних процесів, особистісних властивостей та міжособистісних взаємин. Використання

зображувальної діяльності, музики, танцю, психогімнастики з корекційними цілями. Загальні засади ігрової психокорекції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Усього	л	п	лаб	с.р.	Усього	л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Загальні засади та психометричні основи психодіагностики										
Тема 1	16	4	2	-	10	-	-	-	-	-
Тема 2	16	4	2	-	10	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	32	8	4	-	20	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Основні підходи у психодіагностиці										
Тема 3	15	4	1	-	10	-	-	-	-	-
Тема 4	17	6	1	-	10	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	32	10	2	-	20	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 3. Вікові особливості психодіагностування										
Тема 5	16	4	2	-	10	-	-	-	-	-
Тема 6	14	2	2	-	10	-	-	-	-	-
Тема 7	14	2	2	-	10	-	-	-	-	-
Тема 8	16	4	2	-	10	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 3	60	12	8	-	40	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 4										
Психокорекція як форма психологічної допомоги										
Тема 9	6	2	2	-	2	-	-	-	-	-
Тема 10	10	4	2	-	4	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 4	16	6	4	-	6	-	-	-	-	-
Модуль 2										
ІНДЗ	10	-	-	-	10	-	-	-	-	-

Усього годин	150	36	18	-	96	-	-	-	-	-
---------------------	------------	-----------	-----------	----------	-----------	----------	----------	----------	----------	----------

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Для денної форми	Для заочної форми
1.	Предмет і завдання психологічної діагностики	2	-
2.	Історія виникнення і становлення психодіагностики	2	-
3.	Загальна характеристика методів психодіагностики	1	-
4.	Тести інтелекту	1	-
5.	Загальна характеристика особистісних опитувальників	2	-
6.	Загальна характеристика проєктивних методик	2	-
7.	Психодіагностика немовлят, дітей раннього і дошкільного віку	2	-
8.	Психодіагностика молодшого школяра	2	-
9.	Психодіагностика підлітка та юнака	2	-
10.	Психологічна корекція: загальні засади	2	-
Всього		18	-

Семінарське заняття № 1

Тема: Предмет і завдання психологічної діагностики

Питання для обговорення:

1. Характеристика психологічної діагностики як науки.
2. Взаємозв'язок психологічної діагностики з іншими науками.
3. Визначення поняття психологічного діагнозу.
4. Основні завдання психодіагностики на сучасному етапі її розвитку.

Контрольні питання:

1. Описати основні завдання психодіагностики.
2. Охарактеризувати базові значення терміну психодіагностика, що використовуються в сучасній психології.
3. Розкрити основні сфери застосування психодіагностики.
4. Охарактеризувати професійно-етичні принципи в психодіагностиці.

5. Описати основні соціально-етичні вимоги до психодіагностів і до психодіагностики.
6. Довести кваліфікаційні вимоги до людей, які проводять психодіагностику.
7. Розкрити морально-етичні норми психодіагностики.
8. Довести основні відмінності професійних тестів від аматорських.

Рекомендована література:

1. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика: учебник для вузов / Л.Ф.Бурлачук. – СПб.: Питер, 2003. – 352 с.
2. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодіагностике / Л.Ф.Бурлачук, С.М.Морозов. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 528 с.
3. Галян І.М. Психодіагностика: навч. посібник / І.М.Галян. – К.: Академвидав, 2009. – 464 с.
4. Корольчук М.С. Психодіагностика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М.С.Корольчук, В.І.Осьодло / За заг. ред. М.С.Корольчука. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 400 с.
5. Моргун В.Ф. Основи психологічної діагностики: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В.Ф.Моргун, І.Г.Тітов. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. – 464 с.

Семінарське заняття № 2

Тема: Історія виникнення і становлення психодіагностики

Питання для обговорення:

1. Основні етапи історії виникнення та становлення психодіагностики як науки.
2. Психодіагностика XIX ст.
3. Психодіагностика періоду початку XX ст. (з 1901 по 1920р.).
4. Розвиток психодіагностики 30-50-х рр.
5. Психодіагностика 50-70-х років.

6. Розвиток психодіагностики 70-80-х рр.
7. Психодіагностика 80-90-х років.
8. Сучасний стан світової та вітчизняної психодіагностики.

Розкрити зміст понять: приборні психофізіологічні методики, апаратурні поведінкові методи, об'єктивні тести, тести-опитувальники, проєктивні методики, методи суб'єктивного шкалювання, шкала.

Контрольні питання:

1. Розкрити теоретичні основи проєктивних методик.
2. Охарактеризувати практичне і теоретичне значення досліджень А. Біне.
3. Розкрити причини кризи вітчизняної психодіагностики у 30-х р.
4. Назвати, хто був засновником інституту тестування особистості.
5. Охарактеризувати, коли і як виникли перші комп'ютерні тести.
6. Охарактеризувати практичне і теоретичне значення досліджень Л.Дж. Кеміна.
7. Проаналізувати роботи вчених, які займалися психодіагностикою.
8. Розкрити теоретичні основи адаптивного тестування.
9. Охарактеризувати досягнення психодіагностів 80-х р.

Рекомендована література:

1. Анастаси А. Психологическое тестирование / А.Анастаси, С.Урбина. – СПб.: Питер, 2001. – 688 с.
2. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодиагностике / Л.Ф.Бурлачук, С.М.Морозов. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 528 с.
3. Бурлачук Л. Психодиагностика / Л.Бурлачук. – СПб.: Питер, 2002. – 352 с.
4. Гуревич К.М. Что такое психодиагностика / К.М.Гуревич. – М.: Знание, 1985. – 80 с.

5. Основы психодиагностики /Под ред. Шмелева А.Г. – Москва, Ростов-на-Дону: «Феникс», 1996. – 544 с.
6. Психологическая диагностика / Под ред. Акимовой М.К., Гуревича К.М. – СПб.: Питер, 2005. – 652 с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Тести інтелекту

Питання для обговорення:

1. Шкала розумового розвитку Біне-Сімона.
2. Шкала розумового розвитку Станфорд-Біне.
3. Специфіка тестів інтелекту як методу дослідження.
4. Культурно-вільні тести інтелекту та тести інтелекту, залежні від впливу культури.
5. Поняття про IQ-показник відносний та IQ-показник стандартний.

Розкрити зміст понять: Векслера модель вимірювання інтелекту, інтелект, інтелекту коефіцієнт, IQ-показник стандартний, тести інтелекту.

Контрольні питання:

1. Вказати відмінності та подібні ознаки різних моделей структури інтелекту. Зробіть порівняльний аналіз факторних моделей.
2. Розкрити суть та особливості діагностики соціального інтелекту.
3. Розкрити особливості проведення діагностичної роботи з визначення емоційного інтелекту.
4. Розкрити сутність поняття “креативність” та особливості її діагностики.
5. Охарактеризувати зарубіжні тести для діагностики креативності та їх вітчизняні адаптовані версії.

Рекомендована література:

1. Анастази А. Психологическое тестирование / А.Анастази, С.Урбина. – СПб.: Питер, 2001.– 688 с.

2. Блейхер В.М. Психологическая диагностика интеллекта и личности / В.М.Блейхер, Л.Ф.Бурлачук. – К.: Вища школа, 1978. – 141 с.
3. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодиагностике / Л.Ф.Бурлачук, С.М.Морозов. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 528 с.
4. Бурлачук Л. Психодиагностика / Л.Бурлачук. – СПб.: Питер, 2002. – 352 с.
5. Гуревич К.М. Что такое психодиагностика / К.М.Гуревич. – М.: Знание, 1985. – 80 с.
6. Гуревич К.М. Тесты интеллекта в психологии / К.М.Гуревич // Вопросы психологии. – 1980. – №2. – С. 53–64.
7. Дружинин В.Н. Психология общих способностей / В.Н.Дружинин. – СПб.: Питер, 2002. – 368с.
8. Психологическая диагностика / Под ред. М.К.Акимовой, К.М. Гуревича. – СПб.: Питер, 2005. – 652 с.
9. Основы психодиагностики / Под ред. А.Г.Шмелева. – Москва, Ростов-на-Дону: «Феникс», 1996. – 544 с.

Семінарське заняття № 4

Тема: Загальна характеристика особистісних опитувальників

Питання для обговорення:

1. 16-факторний особистісний опитувальник Р. Кеттела форма С:
 - діагностичне призначення та будова опитувальника;
 - процедура проведення, обробки та інтерпретації результатів дослідження;
 - характеристика факторів першого порядку;
 - характеристика факторів другого порядку.
2. Особистісні опитувальники Г.Ю. Айзенка для дорослих (EPQ, EPI, MPI):
 - діагностичне призначення,
 - особливості проведення та інтерпретації результатів;
 - характеристика інтроверсії-екстраверсії, нейротизму, психотизму.
3. Особистісний опитувальник Х. Шмішека. Характеристика 10 типів акцентуацій характеру та темпераменту.

Розкрити зміст понять: акцентуація, особистісні опитувальники, опитувальники рис особистості, опитувальник Шмішека.

Проаналізувати ситуації:

1. Наведіть приклад профілю акцентуацій характеру та темпераменту особистості (за результатами дослідження за опитувальником Г. Шмішека). Дайте психологічну характеристику досліджуваного. Визначте напрямки консультативної роботи.
2. Наведіть результати дослідження за особистісним опитувальником Айзенка. Дайте психологічну характеристику досліджуваного. Визначте напрямки консультативної роботи.
3. Наведіть приклад профілю особистості (за результатами дослідження за особистісним опитувальником Р. Кеттела). Дайте психологічну характеристику досліджуваного. Визначте напрямки консультативної роботи.

Рекомендована література:

1. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодиагностике / Л.Ф.Бурлачук, С.М.Морозов. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 528 с.
2. Мельников В.М. Введение в экспериментальную психологию личности / В.М.Мельников, Л.Т.Ямпольский. – М., 1985. – 319 с.
3. Немов Р.С. Психология: В 3-х книгах. Кн.3: Психодиагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики / Р.С.Немов. – М.: Гуманитарный издательский центр. – М.: ВЛАДОС, 1998. – 640 с.
4. Практическая психология в тестах, или как научиться понимать себя и других. – М.: АСТ-ПРЕСС, 2000. – 376 с.
5. Худик В.А. Психологическая диагностика детского развития: методы исследования / В.А.Худик. – К.: Освіта, 1992. – 220 с.

Семінарське заняття № 5

Тема: Загальна характеристика проєктивних методик

Питання для обговорення:

1. Діагностичне призначення та модифікації методу „Малюнок сім’ї”:
 - процедура проведення дослідження та інтерпретації даних дослідження за Г.Т. Хоментausкасмом;
 - особливості проведення дослідження за методом Л. Кормана;
 - “Кінетичний малюнок сім’ї” Р.Бернса: процедура проведення та інтерпретація результатів.
2. Метод „Незакінчені речення”:

- діагностичне призначення методики, особливості стимульного матеріалу, процедура проведення дослідження;
- методика „Незакінчені речення” для молодшого шкільного віку;
- методика „Незакінчені речення” для підлітків та старших школярів (модифікація С.І. Подмазіна);
- методика „Незакінчені речення” (дорослий варіант).

Розкрити зміст понять: захисні механізми, контент-аналіз, проєктивні методики, проєкція, тест Роршаха.

Практичні завдання:

1. Провести дослідження за методом «Малюнок сім'ї», проінтерпретувати одержані результати за Г.Т. Хоментаскасом, за Л. Корманом, за Р.Бернсом.
2. Провести дослідження за методикою „Незакінчені речення”(для середнього та старшого шкільного віку або дорослий варіант).

Розв'язати завдання:

1. Наведіть приклад профілю особистості (за результатами дослідження за методикою «Незакінчені речення»). Проаналізуйте результати дослідження. Визначте напрямки консультативної роботи.
2. Наведіть результати дослідження за методикою „Малюнок сім'ї”. Проінтерпретуйте одержані результати за Г.Т. Хоментаскасом, визначте напрямки консультативної роботи.
3. Наведіть результати дослідження за методикою „Малюнок сім'ї”. Проінтерпретуйте одержані результати за Л. Корманом, визначте напрямки консультативної роботи.

Рекомендована література:

1. Общая психодиагностика / Под ред. А. А. Бодалева, В. В. Столина. – М.: Изд-во МГУ, 1987. – 304 с.
2. Практикум з психодіагностики / О.О. Музика та інші. – Житомир, 1999. – 2-е вид.: 2000. – С. 128–136.
3. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога. В 2 кн. / Е.И.Рогов. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2001.

4. Практическая психология в тестах, или как научиться понимать себя и других. – М.: АСТ-ПРЕСС, 2000. – 376 с.

5. Хоментаскас Г.Т. Использование детского рисунка для исследования внутрисемейных отношений / Г.Т. Хоментаскас // Вопросы психологии. –1986. – №1. – С. 165–171.

6. Хоментаскас Г.Т. Семья глазами ребенка / Г.Т.Хоментаскас. – М.: Педагогика, 1989. – 160 с.

Семінарське заняття № 6

Тема: Психодіагностика немовлят, дітей раннього та дошкільного віку

Питання для обговорення:

1. Методи і принципи діагностики немовлят і дітей раннього віку.
2. Оцінювальні шкали розвитку в зарубіжній психодіагностиці.
3. Оцінювальні шкали в вітчизняній психодіагностиці.

Розкрити зміст понять: шкала розвитку, шкала розумового розвитку, шкала моторного розвитку, шкала інтелекту, стандартизована шкала, тести, стандартизовані тести, тест інтелекту.

Контрольні питання:

1. Визначити з якою метою необхідно починати психологічну діагностику з немовлячого віку?
2. Пояснити чому методики діагностики для немовлят і дітей раннього віку називають «оцінювальними шкалами розвитку»?
3. Охарактеризувати в чому полягають особливості експериментів Ж.Піаже.
4. Перерахувати які зарубіжні вчені займалися діагностикою немовлят і дітей раннього віку.

Рекомендована література:

1. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодиагностике / Л.Ф.Бурлачук, С.М.Морозов. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 528 с.
2. Практикум з психодіагностики / О.О. Музика та ін. – Житомир, 1999. – С. 86–88, 107–109.
3. Практикум по общей и экспериментальной психологии / Под общей ред. А.А. Крылова, С.А. Маничева. – СПб.: Питер, 2000. – 560 с.
4. Практическая психология в тестах, или как научиться понимать себя и других. – М.: АСТ-ПРЕСС, 2000. – 376 с.
5. Худик В.А. Психологическая диагностика детского развития: методы исследования / В.А.Худик. – К.: Освіта, 1992. – 220 с.

Семінарське заняття № 7

Тема: Психодіагностика шкільної готовності

Питання для обговорення:

1. Поняття і структура психологічної готовності.
2. Організація діагностики психологічної готовності.
3. Діагностика особистісної готовності.
4. Діагностика сформованості передумов навчальною діяльністю.
5. Програма діагностики психологічної дітей до навчання в школі.

Розкрити зміст понять: вікові новоутворення, центральне новоутворення, готовність до школи, психологічна готовність, інтелектуальна готовність, особистісна готовність, мотиваційна готовність, вольова готовність, адаптація, рефлексія, самооцінка, навчальна діяльність.

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте що таке психологічна готовність дитини до навчання в школі і для чого потрібна її діагностика.
2. Опишіть структуру психологічної готовності.
3. Визначте цінність діагностики психологічної готовності. Опишіть основні напрями і методи діагностики особистісної готовності.
4. Розкрийте основні вимоги до методик оцінки психологічної готовності.

Практичне завдання: провести дослідження за методикою Ю.З.Гільбуха і тестом Керна-Ієрасека.

Рекомендована література:

1. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодиагностике / Л.Ф.Бурлачук, С.М.Морозов. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 528 с.
2. Немов Р.С. Психология: в 3-х книгах. Кн.3: Психодиагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики / Р.С.Немов. – М.: Гуманитарный издательский центр. – М.: ВЛАДОС, 1998. – 640 с.
3. Практикум з психодіагностики / О.О. Музика та ін. – Житомир, 1999. – С. 86–88, 107–109.
4. Практическая психология в тестах, или как научиться понимать себя и других. – М.: АСТ-ПРЕСС, 2000. – 376 с.
5. Худик В.А. Психологическая диагностика детского развития: методы исследования / В.А.Худик. – К.: Освіта, 1992. – 220 с.

Семінарське заняття № 8

Тема: Психодіагностика молодшого школяра

Питання для обговорення:

1. Становлення мисленнєвої діяльності у молодшому шкільному віці.
2. Вікові новоутворення інтелектуальної сфери: логічне мислення планування, узагальнення, внутрішній план дій (ВПД).
3. Діагностика швидкості мисленнєвої діяльності. Методики “Пропуски букв”, “Комбінаторика”.
4. Методики діагностики особливостей узагальнення. Методики “Виключення зайвого” “Виділення суттєвого”.
5. Психодіагностика логічного мислення. Методика “Силогізми”, “Закономірності”.
6. Психодіагностика ВПД. Методика “Листоноша”.

Розкрити зміст понять: формально-логічне мислення, силогізми, узагальнення, внутрішній план дій.

Практичні завдання: провести дослідження за методиками “Пропуски букв”, “Комбінаторика”, “Виключення зайвого”, “Виділення суттєвого”, “Силогізми”, “Закономірності”, “Листоноша”.

Рекомендована література:

1. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодиагностике / Л.Ф.Бурлачук, С.М.Морозов. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 528 с.
2. Практикум з психодіагностики / О.О. Музика та ін. – Житомир, 1999. – С. 86–88, 107–109.
3. Практикум по общей и экспериментальной психологии / Под общей ред. А.А. Крылова, С.А. Маничева. – СПб.: Питер, 2000. – 560с.
4. Практическая психология в тестах, или как научиться понимать себя и других. – М.: АСТ-ПРЕСС, 2000. – 376 с.
5. Худик В.А. Психологическая диагностика детского развития: методы исследования / В.А.Худик. – К.: Освіта, 1992. – 220 с.

Семінарське заняття № 9

Тема: Психодіагностика підлітка та юнака

Питання для обговорення:

1. Становлення інтелектуальної діяльності в підлітковому та ранньому юнацькому віці: загальна характеристика.
2. Вікові новоутворення інтелектуальної сфери та їх психологічна діагностика.
3. Особистісні новоутворення та особливості їх психодіагностики.
4. Психологічна діагностика міжособистісних взаємин підлітків та юнаків.
5. Вплив батьківського ставлення на формування особистості школяра та психодіагностика типів такого ставлення.

Розкрити зміст понять: формально-логічне мислення, міжособистісні взаємини, батьківське ставлення.

Практичні завдання: провести дослідження за обраними методиками.

Рекомендована література:

1. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодиагностике / Л.Ф.Бурлачук, С.М.Морозов. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 528 с.
2. Практикум з психодіагностики / О.О. Музика та ін. – Житомир, 1999. – С. 86–88, 107–109.
3. Практикум по общей и экспериментальной психологии / Под общей ред. А.А. Крылова, С.А. Маничева. – СПб.: Питер, 2000. – 560с.

4. Практическая психология в тестах, или как научиться понимать себя и других. – М.: АСТ-ПРЕСС, 2000. – 376 с.

5. Худик В.А. Психологическая диагностика детского развития: методы исследования / В.А.Худик. – К.: Освіта, 1992. – 220 с.

Семінарське заняття № 10

Тема: Психологічна корекція: загальні засади

Питання для обговорення:

1. Психологічна корекція як форма психологічної допомоги особистості.
2. Основні завдання та принципи психокорекційної роботи.
3. Методи та засоби психокорекційної роботи.
4. Етапи психокорекції та їх психологічна характеристика.

Розкрити зміст понять: психологічна допомога особистості, психокорекція, психокорекційна ситуація.

Практичні завдання: скласти програму психологічної самокорекції (на вибір: пізнавального психічного процесу, регулятивної сфери психіки, міжособистісних взаємин).

Рекомендована література:

1. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навчальний посібник / С.Б. Кузікова. – К.: Академвидав, 2012. – 320 с.

2. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / С. Б. Кузікова.– Суми: ВТД «У», 2006.– 384 с.

3. Осипова А. А. Общая психокоррекция: Учебное пособие для студентов вузов. – М.: ТЦ «Сфера», 2001. – 512с.

4. Панок В. Основи практичної психології: підручник / В.Панок, Т.Титаренко, Н.Чепелева та ін. – Вид. 2-ге, стереотип. – К.: Либідь, 2001. – 536 с.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма

1.	Донауковий період розвитку психодіагностики (психологія конституційних відмінностей, фізіогноміка, френологія, дерматогліфіка, графологія, психофізіологічна типологія).	10	-
2.	Проективні техніки в діагностиці. Поняття про напівпроективні методики.	10	-
3.	Тести для діагностування соціального інтелекту. Тести для діагностування емоційного інтелекту. Тести для психодіагностування креативності.	10	-
4.	Тест ММРІ як діагностичний інструмент вивчення особистості. Модель "Великої п'ятірки".	10	-
5.	Необхідність адаптації методів психодіагностики до дітей різного віку. Особливості використання опитувальних методик для дітей дошкільного віку.	10	-
6.	Комплекс методик для діагностики готовності до навчання в школі.	10	-
7.	Психодіагностика можливостей дітей молодшого шкільного віку у сфері особистості й міжособистісних стосунків.	10	-
8.	Методики на вивчення батьківського ставлення до дитини та його впливу на особистісний розвиток школяра.	10	-
9.	Психокорекція як один із видів діяльності психологічної служби в закладах освіти.	2	-
10.	Використання зображувальної діяльності, музики, танцю, психогімнастики з корекційними цілями. Загальні засади ігрової психокорекції.	4	-
	ІНДЗ	10	-
Всього:		96	-

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ НА СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ

1-2 бали – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання для виконання за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо ґрунтовними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент виявляє вміння рецензувати відповіді інших та опрацьовувати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної учбової діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

7. Індивідуальні завдання

1. Донаукове використання психодіагностичних процедур.
2. Розвиток психодіагностики у ХІХ-ХХІ ст.
3. Психодіагностика як галузь психологічного знання: сутність, завдання, сфери застосування.
4. Характеристика психодіагностичного методу.
5. Класифікація і характеристика тестів.
6. Комп'ютеризовані і комп'ютерні психодіагностичні тести.
7. Вимоги до тестів як методів психодіагностичного дослідження та їх користувачів.
8. Психодіагностичні і психометричні процедури.
9. Сутність основних ознак і категорій психодіагностики. Психологічний діагноз.
10. Загальна і диференційна психометрія.
11. Психометрія у структурі й психодіагностичних методів.
12. Застосування математично-статистичних методів аналізу у психологічних вимірюваннях.
13. Основні підходи до вивчення інтелекту.
14. Моделі структури інтелекту.
15. Характеристика тестів діагностування інтелекту.
16. Особистість як об'єкт психодіагностичного дослідження.
17. Загальні підходи до діагностування особистості.
18. Психодіагностика особистості у контексті теорій рис особистості.
19. Проективні методики діагностування особистості.
20. Самосвідомість як об'єкт психодіагностичного дослідження.
21. Методики діагностування самосвідомості.
22. Діагностування спонукальної сфери особистості.
23. Психологічні особливості діагностування ціннісної сфери особистості.
24. Спостереження як метод психологічного дослідження.
25. Нетестові методи у психодіагностиці.

26. Опитувальні методи у психодіагностиці.
27. Експертне оцінювання у психологічному дослідженні.
28. Соціально-психологічні особливості діагностування людей різного віку.
29. Психодіагностичне дослідження дітей, підлітків та юнаків.
30. Сучасна психокорекційна робота в освітніх закладах України.

Порядок подання та захист ІНДЗ

1. Звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді реферату обсягом до 10 арк.
2. ІНДЗ подається викладачу не пізніше ніж за 2 тижні до підсумкового контролю або завершення семестру.
3. Оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті (семінарському, практичному) на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНДЗ. Можливий захист завдання шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до 5-ти хв.).
4. Оцінка за ІНДЗ враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу. Максимальна кількість балів – 15.

Критерії оцінювання ІНДЗ

При розробленні критеріїв оцінки за ІНДЗ береться за основу повнота і правильність виконання завдання, ступінь усвідомлення та розуміння студентом навчального матеріалу проблемного характеру; враховується здатність студента диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання, застосовуючи наукову термінологію; уміння здійснювати самостійний пошук та використання додаткового матеріалу для глибокого, логічного і творчого аналізу вивченого; уміння творчо застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань; мовленнєве оформлення відповіді тощо.

1 бал – студент має початковий рівень знань і не виявляє інтерес до навчального матеріалу; механічно відтворює зміст відповідного параграфу підручника/посібника; копіює певне завдання без будь-яких власних висновків та узагальнень;

2 бали – студент виявляє первинний інтерес до навчального матеріалу; має фрагментарні навички в роботі з підручником, але самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання;

3 бали – студент знає близько половини навчального матеріалу і здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача; описує явища, процеси без пояснень їх причин; за допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, але слабо орієнтується в поняттях;

4 бали – студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, але відтворює його з помилками та неточностями; здатен з помилками й неточностями дати визначення основних понять; відповіді на додаткові питання непослідовні та нелогічні;

5 балів – студент має стійкі навички роботи з текстом підручника; може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу; формулює

поняття, наводить приклади, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен за необхідності використовувати наочні матеріали;

6 балів – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена;

7 балів – студент самостійно відтворює домінуючу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати набуті знання при розв'язуванні психологічних задач; користується додатковими джерелами;

8 балів – студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії та факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє застосовувати засвоєний матеріал у стандартних ситуаціях;

9 балів – студент вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних теоретичних положень; самостійно користується додатковими джерелами; свідомо контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; складає таблиці та схеми;

10 балів – знання студента є достатньо повними; він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно описує певні явища з точки зору їх смислового взаємозв'язку; відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими фрагментарними неточностями;

11 балів – студент вміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами та фактами, розглядати виявлені закономірності, робити самостійні висновки; загалом належною мірою контролює власну учбову діяльність;

12 балів – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатен використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали;

13 балів – студент самостійно визначає окремі цілі власної учбової діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну щодо власної;

14 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ;

15 балів – студент вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал у будь-якій формі; активно розвиває свої обдарування та нахили; вільно висловлює перспективи у відповідній сфері досліджень.

8. Методи навчання

Лекції із застосуванням слайдів, відеофільмів; пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, вправи, ілюстрації, демонстрація, робота з літературою, пізнавальні ігри, навчальна дискусія, написання рефератів; семінарські

заняття із розв'язуванням творчих та практичних завдань; робота над навчальним проектом тощо.

9. Методи контролю

Контрольні роботи, самостійні роботи, усне опитування, оцінка за творче завдання; оцінка за проект (ІНДЗ); підсумковий тест.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне опитування та самостійна робота											Сума	
Змістовий модуль № 1		Змістовий модуль № 2		Змістовий модуль № 3				Змістовий модуль № 4		Підсумковий тест	ІНДЗ	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	25	25	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену (диференційованого заліку)	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): студент виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і

навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–100): студент виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (67–74): студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка Е «3» («задовільно») (60–66): має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання ув практичних ситуаціях.

Оцінка F «2» (35-59) (з можливістю повторного складання): студент не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє павичок застосовування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка FX «2» («незадовільно») (0–34) (з обов'язковим повторним курсом): не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосовування знань у практичних ситуаціях.

11. Методичне забезпечення

1. Комплекс навчально-методичного забезпечення викладання дисципліни (тексти лекцій, розробки семінарських занять, питання тестового контролю, завдання для індивідуальної роботи тощо).

2. Підручники та посібники з психодіагностики.
3. Періодичні фахові видання (журнали «Педагогіка і психологія», «Психологія і суспільство», «Практична психологія та соціальна робота», газета «Психолог»).
4. Тематичні Інтернет ресурси.

12. Рекомендована література

Базова

1. Анастаси А. Психологическое тестирование / Анастаси А., Урбина С. – СПб.: Питер, 2001. – 688 с.
2. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика: учебник для вузов / Бурлачук Л.Ф. – СПб.: Питер, 2003. – 352 с.
3. Галян І.М. Психодіагностика: навч. посібник / Галян І.М. – К.: Академвидав, 2009. – 464 с.
4. Корольчук М.С. Психодіагностика: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Корольчук М.С., Осьодло В.І. За заг. ред. М.С.Корольчука. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 400 с.
5. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навчальний посібник / С.Б. Кузікова. – К.: Академвидав, 2012. – 320 с.
6. Моргун В.Ф. Основи психологічної діагностики: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Моргун В.Ф., Тітов І.Г. – К.: Слово, 2009. – 464 с.

Допоміжна

1. Абрамова Г.С. Практическая психология: учебник для студентов вузов / Г.С.Абрамова. – Изд.8-е., перераб. и доп. – М.: Академический Проект; Трикста, 2005. – 496 с.
2. Битянова М.Р. Организация психологической работы в школе / М.Р.Битянова. – М.: Совершенство, 1998. – 298 с.
3. Битянова М.Р. Психолог у школі: зміст діяльності і технології / М.Р. Битянова. – К.: Главник, 2007. – 160 с.
4. Бовть О. Організація корекційної роботи з агресивними дітьми/ Оксана Бовть// Почат. шк.– 1997.– № 7.– С. 25–32.
5. Бодалёв А.А. Общая психодіагностика / Бодалёв А.А., Столин В.В.– СПб.: Речь, 2003.–440 с.
6. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодіагностике / Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 528 с.
7. Вальдамірова О. П. Емоційна сфера дошкільника та її корекція / Вальдамірова О. П., Жупікова І. // Освіта Донбасу.– 2003.– № 4.– С. 61–66.
8. Вассерман Л.И. Психологическая диагностика и новые информационные технологи / Вассерман Л.И., Дюк В.А., Иовлев Б.В., Червинская К.Р. – СПб: СЛП, 1997. – 203 с.
9. Володарська Н. Каузометрія як засіб психокорекції / Наталія Володарська // Соц. психологія.– 2004.– № 1.– С. С. 110–119.
- 10.Гайда В.К. Психологическое тестирование: учебное пособие / Гайда В.К., Захаров В.П. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1982. – 118 с.

- 11.Гласс Дж. Статистические методы в педагогике и психологии: пер. с англ. / Гласс Дж., Стэнли Дж. – М.: Прогрес, 1976. – 496 с.
- 12.Гуревич К.М. Что такое психодиагностика / Гуревич К.М. – М.: Знание, 1985. – 80 с.
- 13.Дружинин В.Н. Психология общих способностей / Дружинин В.Н. – СПб.: Питер, 2002.–368 с.
- 14.Збірник нормативно-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України / упоряд. В.Г. Панок, І.І. Цушко, А.Г. Обухівська. – К.: Шкільний світ, 2008. – 256 с.
- 15.Клайн П. Справочное руководство по конструированию тестов / Клайн П. – К.: Освіта, 1994. – 283 с.
- 16.Колесіна Т. Діагностика і корекція психічного розвитку дітей / Тетяна Колесіна// Почат. шк.– 2000.– № 6.– С. 40–43.
- 17.Комінко С.Б. Крайні методи психодіагностики: навч. посібник / Комінко С.Б., Кучер Г.В. – Тернопіль: Карт-бланш, 2005. – 406 с.
- 18.Коробко С.Л. Работа психолога з молодшими школярами: метод. посібник / Коробко С.Л., Коробко О.І. За ред. С.Д.Максименка. – К.: Літера ЛТД, 2006. – 416 с.
- 19.Крайг Г. Психология развития / Г. Крайг. – СПб.: Питер, 2002. – 992 с.
- 20.Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / С. Б. Кузікова.– Суми: ВТД «У», 2006.– 384 с.
- 21.Морозов С.М. Засоби контролю діагностичних якостей психологічних тестів: навч. посібник / Морозов С.М. – К.: ІСДО, 1994. – 68 с.
- 22.Наследов А.Д. Математические методы психологического исследования. Анализ и интерпретация данных: учебное пособие / Наследов А.Д. – СПб.: Речь, 2004. – 392 с.
- 23.Немов Р.С. Психология: В 3-х книгах. Кн. 3: Психодиагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики / Немов Р.С. – М.: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 1998. – 640 с.
- 24.Носс И. Н. Психодиагностика / Носс И. Н.– М.: КСП, 2000. – 320 с.
- 25.Овчинникова Т. Н. Личность и мышление ребенка : диагностика и коррекция / Т. Н. Овчинникова. – М. : Академпроект; Екатеринбург : Деловая книга, 2000. – 208 с.
- 26.Осипова А. А. Общая психокоррекция: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / А. А. Осипова. – М. : ТЦ «Сфера», 2005. – 512 с.
- 27.Основы психодиагностики / Под ред. Шмелева А.Г. – Москва, Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. – 544 с.
- 28.Основы психологии: Практикум / Ред.-сост. Л.Д.Столяренко. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. – 704 с.
- 29.Панок В. Основы практичної психології: підручник / В.Панок, Т.Титаренко, Н.Чепелєва та ін. – Вид. 2-ге, стереотип. – К.: Либідь, 2001. – 536 с.
- 30.Пеньковська Н.М. Психодіагностика у сімейному консультуванні / Пеньковська Н.М // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія № 12.

Психологічні науки: Зб. наукових праць. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2007. – Вип. 19 (43). – С. 70-80.

31. Практикум по возрастной психологии: учеб. пособие / под ред. Л.А.Головей, Е.Ф.Рыбалко. – 2-е изд., доп. и перераб. – СПб: Речь, 2002. – 694 с.

32. Практикум по психодиагностике: дифференциальная психометрика / Под ред. В.В.Столина, А.Г.Шмелева. – М.: Изд-во МГУ, 1984. – 167 с.

33. Проективная психология [Пер. с англ.] – М.: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000. – 528 с.

34. Психологическая диагностика / под ред. Акимовой М.К., Гуревича К.М. – СПб.: Питер, 2005. – 652 с.

35. Психологический словарь / под ред. В.П.Зинченко, Б.Г.Мещерякова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Педагогика-Пресс, 1999. – 440 с.

36. Психология личности: Словарь-справочник / под ред. П.П.Горностая, Т.М.Титаренко. – К.: Рута, 2001. – 320 с.

37. Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учебное пособие / Редактор-составитель Д.Я.Райгородский. – Самара: БАХРАХ-М, 2002. – 672 с.

38. Проскура О.В. Психологічна підготовка вчителя до роботи з першокласниками: навч. посібник / Проскура О.В.. – К: Освіта, 1998. – 199 с.

39. Психологическая диагностика: Проблемы и исследования / Под ред. К.М.Гуревича. Науч.-исслед. ин-т общей и пед. психологии Акад. пед. наук СССР. – М.: Педагогика, 1981. – 232 с.

40. Психология ребенка от рождения до 11 лет. Методики и тесты / под ред А.А.Реана. – М.-СПб: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2007. – 224 с.

41. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога: учеб. пособие. В 2 кн. / Рогов Е.И. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2006. – Кн. 1: Система работы психолога с детьми разного возраста. – 383 с.

42. Романова Е.С. Графические методы в психологической диагностике / Романова Е.С., Потемкина О.Р.. – М.: Дидакт, 1982. – 256 с.

43. Скребець В.О. Основи психодіагностики: навчальний посібник / Скребець В.О. – К.: Слово, 2007. – 192 с.

44. Таланов В.Л. Справочник практического психолога / Таланов В.Л., Малкина-Пых И.Г. – СПб.: Сова, М.: ЭКСМО, 2002. – 928 с.

45. Тестируем детей. Психологический практикум / сост. Т.Г.Макеева. – 5-е изд. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2011. – 318 с.

46. Холодная М.А. Психология интеллекта: Парадоксы исследования / Холодная М.А. – Томск: Изд-во Томского ун-та, 1997. – 392 с.

47. Худик В.А. Психологическая диагностика детского развития: Методы исследования / Худик В.А. – К.: Освіта, 1992. – 220 с.

48. Шапарь В. Б. Курс практической психологии / В. Б. Шапарь. – Харьков-Белгород: КСД, 2009. – 412 с.

49. Шванцара И. Диагностика психического развития / Шванцара И. – Прага: Авиценум, 1978. – 388 с.

50. Шмелев А.Г. Психодиагностика личностных черт / Шмелев А.Г. – СПб.: Речь, 2002. – 480 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Українські підручники онлайн – [http:// pidruchniki.ws](http://pidruchniki.ws)
2. Тесты, психодиагностика – <http://www.koob.ru>
3. Белова О.В. Общая психодиагностика <http://psylib.ukrweb.net/books>
4. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика <http://www.alleng.ru/d/psy>
5. Психодіагностика: мистецтво передбачення – <http://psuhe.at.ua>